

Түрк дүйнөсү даректүү фильмдер фестивалында ийгилик жараткан Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин студенттерин жана белгилүү режиссёрлорду сыйлоо аземи 30-31-октябрда Бишкекте өттү.

Түркиянын Стамбул шаарында өткөн фестивалда Кыргызстандын үч тасмасы: КР Эл артисти М.Мамбетакуновдун "Аталардан калган сөз" даректүү тасмасы профессионалдык категорияда 2-орунду, студенттер категориясында Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин студенттери Касиет Кубанычбектин "Оймок" тасмасы 1-орунду жана Айзада Алиеванын "Дербиш" тасмасы 3-орунду алган.

– Фестиваль "Алты мамлекет, бир фестиваль" аттуу чакырык менен өттү. Ага жалпы алты мамлекеттен – Азербайжан, Кипр, Македония, Түркия, Казакстан жана Кыргызстандан 85 фильм катышты. Профессионалдык жана студенттик деп эки категорияга бөлүнгөн. КР Эл артисти Артыкбай Сүйүндүков жана мен калыс катары чакырылганбыз. Сексен беш фильмдин арасынан 12 фильм финалдык турга чыккан. Ошонун ичинен Кыргызстандан барган үч фильм алдыңкы орундарды багындырды. Бул биздин эң чоң ийгилигибиз, – дейт окуу жайдын улук окутуучусу Стамбулбек Мамбетаалиев.

М.Мамбетакуновдун "Аталардан калган сөз" даректүү тасмасы улуу манасчылардын уландысы жана акыркысы болуп эсептелген Жусуп Мамайдын чыгармачылыгы жана анын Манаска болгон дүйнөсү, образы туурасында. Узактыгы 42 мүнөттү түзөт.

– Фильмди тартуу Жусуп Мамай тирүү кезинде башталып, бытырыл жыйынтыкталган. Фестивалдын талаптарына туура келгендиктен катышканбыз. На-

Түрк дүйнөсүн дүңгүрөткөн кыргыз кинолору

тыйжасы жаман эмес. Бытырыл дагы бул фестивалга катышып тарткан кинобуз гран-прини жеңип алган. Эми биз бул ийгиликтери биз менен "Кыргыз кереметин" жаратып жибердик дегенден алысмын. Себеби бүгүнкү күндө биздин тартып жаткан фильмдер өзү эле көрсөтүп жатат. Төлөмүш Океев, Болот Шамшиев деген режиссёрлор жараткан шедеврлерди азыр биз жарата албай жатабыз. Биз алар жасаган иштин чекесин дагы жасай элекпиз. Фестивалдан бир-эки орун алып келдик деп дардалаңдап калба-

шыбыз керек. "Кыргыз кереметин" жаратып жатабыз деп мактанганда дагы жол болсун. Мен буларга кошула албайм. Ага мүмкүн он жылдан кийин барып жетербиз. Бирок биз ага жетиш үчүн аябай көп эмгектенишибиз керек, – дейт М.Мамбетакунов.

Студенттер категориясында биринчи орунду багындырган Касиет Кубанычбек тасмасын

январ айында кышкы суук – 38, 40 градуска жетип жаткан кезде дипломдук иш катары Нарындын Салкын-Төр деген жеринен тарткан. Фильм адам менен табияттын ортосундагы байланышты, тактап айтканда, табияттын бир бөлүгү болгон бүркүт менен табияттын дагы бир бөлүгү болгон адамдын ортосундагы карым-катнаш, достук мамиле, бири-бирине болгон

таарынычы, кызганычы, ошол эле учурда конфликттик абалдар чагылдырылат.

– Тасманы бир жума тарттык. Биздин тарткан жерлер деңиз деңгээлинен үч, төрт миң метр бийиктиктеги тоолор болду. Анткени фильмдин маңызын ачып бериш үчүн ошондой бийиктиктер керек болду. Бул иш негизди дипломдук иш болчу. Башында дипломдук ишти кандай багытта тартсам деп ойлонуп жүрүп, анан документалдык тасма менин жан дүйнөмө жакын болгондуктан даректүү тасма тартууну туура таптым. Мен бала кезде асманга абдан кызыкчумун, анан алгач дипломдук ишимде учак жөнүндө тартайын деп ойлогом. Бирок бүркүт менен учакты салыштырып анан бүркүт тууралуу тартууну чечтим. Бул идеямы жетекчим дагы колдоп, Нарын жергесинен Аман Исмаилов деген мүнүшкөрдү таап, анын бүркүтү менен өзүн анализдеп, талдап, изилдеп отуруп анан тарттык. Негиз-

зи фестивалга катышып, жеңүүчү болом деп күткөн эмесмин. Бирок ар бир кинорежиссёр кинону тартып жатканда кандайдыр бир жеңишти ойлоп коюшу мүмкүн, – дейт Касиет.

Бул фестиваль Стамбул шаарында экинчи ирет өткөрүлгөн. Бытырыл дагы кыргыз кинолору алдыңкы орундарды багындырган.

ЖОЖ жаңылыктары

КМУда Мидин Алыбаевдин жүз жылдыгы белгиленди

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинде акын, драматург жана сатирик Мидин Алыбаевдин 100 жылдыгына карата эскерүү адабий көчөсү болуп өттү.

Иш-чарага Мидин Алыбаевдин калемдештери, замандаштары, туугандары жана балдары катышып, анын өмүр жолун, башынан өткөргөн окуяларын, кылык-жоруктарын эскерип отурушту.

Балалыгы атасы менен бирге өткөргөсө дагы, аны дайыма атасынын арбагы колдоп жүргөндүгүн айткан акындын кызы Анара Токтогулова атасынын жана анын балдарынын тагдырынан кеп салып берди.

– Менин апам Мидиндин экинчи аялы. Экөө ажырашып кеткенден кийин алам башкага турмушка чыгып, менин фамилиямды өзгөрткөнгө мажбур болуптур. Тилекке каршы, атамды көп деле билбей калдым. Бир жолу мени автобстан көрүп калып, алдин баарына "мобул менин кызым, абдан таланттуу, кечээ концертке катышты" десе, мени мас киши таланттуу деп айтты деп ыйлап, качканын эсимде. Азыр болсо мени дайыма атамдын арбагы колдоп жүрөт. Атам көп ички менен абдан билимдүү адам болгон экен. Апам Мидин канча кызуу болуп келсе дагы, бир да жолу жаман сөзүн уккан жокмун. Муну мен жаштыгым менен түшүнбөптүрмүн, болбосо атамдын жанынан чыкпай эле жүрө бербей белем деп өкүнүп калчу. Мени болсо атамды тартып сөзмөрсүң дечү. Мен дагы тамашаны жакшы көрөм. Азыр атамдын үч аялынын балдары

катышабыз. Кызыктуусу, менин апам атамдын үчүнчү аялынан төрөлгөн Медердин жана анын уулунун киндик эмнеси. Улуу кызы Тополоңду болсо Медициналык институттан апам окутуптур. Апамдын Мидиндин экинчи аялы экенин билип алып, өзү келип, мени менен тааныштырышын талап кылган экен. Апам каза болгондо дагы баары тикесинен тик туруп, биргелешип акыркы сапарга узатышты, – дейт Анара Токтогулова.

КР Жазуучулар Союзунун төрагасы, Кыргыз эл акыны Акбар Рыскулов болсо Мидин Алыбаевдин эскерүү көчөсүнүн өтүп жатканын жакшы жышаан экендигин баса белгилеп, жаштарды акындын ырларын орусчага которууга жана чыгармаларын жыйнак кылып чыгарууга чакырды.

– Мидин Алыбаевдин фондун түзүп жаткандарга терең ыраазычылык билдирем. Мидикем бул өмүрүндө болгону 42 жыл жашаптыр. Бул жылдары анын көзгө толорлук деле китеби чыкпалтыр. Мидикемдин алгачкы тандамалар лар жыйнагы көзү өткөндөн беш жылдан кийин аран чыгыптыр. Бирок анын ар бир ыры, ар бир кичинекей жыйнагы адабий процесстеги жангылык болуп турган. Мидикем жарым кылымга жетпеген өмүр сурсе дагы, анын аты жарым кылымдан ашык убакыттан бери жашап келе жатат. Анын артында кайталангыс көркөм дүйнөсү калды. Биздин Мидиндин алдында дагы бир парзыбыз бар. Анын ырларын которуу керек, адабиятка кызыккандар болсо азыр дагы кеч эмес. Анткени анын жыйнактары өтө чакан болуп, бул кишинин касиети дүйнө элдерине жетпей жатат, – дейт Акбар Рыскулов.

БЕЛГИЛҮҮ ОКУМУШТУУЛАРГА "ОшМУнун АРДАКТУУ ПРОФЕССОРУ" НААМЫ ТАПШЫРЫЛДЫ

Ош мамлекеттик университети 27-октябрда КРУИАнын академиги, ф.-м.и.д., профессор Аманбек Жайнакова, КРУИАнын мүчө-корреспонденти, т.и.д., профессор Абдырахман Мавлянова, КРУИАнын мүчө-корреспонденти, ф.и.д., профессор Советбек Байгазиевге университеттин эң жогорку сыйлыгы болгон "ОшМУнун ардактуу профессору" наамын тапшырды.

Сыйлык ээси профессор Аманбек Жайнаков учурда республикадагы жогорку окуу жайлардын ичинен ар тараптуу өсүп-өнүгүүлөрү менен үлгү болуп келе жаткан Ош мамлекеттик университетинин "Ардактуу профессору" наамын алып жаткандыгына сыймыктана тургандыгын белгилеп, жамааттын ишине, студенттердин окууларына ийгиликтерди каалады. Ошондой эле сөзгө чыккан "ОшМУнун ардактуу профессор" Абдырахман Мавлянов, Советбек Байгазиевдер да өз кезегинде жамаатка, бөлүүнүн лидереине айлангып, ар тараптан үлгү болуп жаткан ОшМУда ийгиликтер жетекчиликке ыраазычылыктарын билдиришип, бүгүн Кыргызстандагы билим берүүнүн тилек кылып, мындан ары да университет менен тыгыз кызматташарга беришин тилек кылып, мындан ары да университет менен тыгыз кызматташтыкта иштеп, өсүп-өнүгүүсү үчүн ар тараптан өз салымдарын кошорун белгилешти. Ошондой эле белек катары ала келген окуу, илимий багыттагы бир нече китептерин университеттин китепканасына белекке беришти.

